

తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానములు

శ్రీవేంకటేశ్వర భక్తి ఛాసల్

షోడశదిన సుందరకాండ

పారాయణదిక్ష్

పదకొండవ రోజు పారాయణ

08.12.2025 - సోమవారం

శ్రీవేంకటేశ్వర వేద విజ్ఞాన పీఠం

ధర్మగిరి, తిరుమల

షోడశదిన సుందరకాండ

పారాయణదీక్ష

రా	ఘ	వో	వి	జ	యం	ద	ద్యా	న్య	మ
2	4	4	4	8	1	8	1	5	5

సీ	తా	ప	తిః	ప్ర	భుః
7	6	1	6	2	4

పారాయణం చేయవలసిన సర్గలు : 07

సర్గల వరుస సంఖ్యలు

43 - 49 సర్గలు

పారాయణ శ్లోకాల సంఖ్య

25 + 20 + 17 + 39 + 38 + 62 + 20 =

221 శ్లోకాలు

హనుమత్ సీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నపరివారసమేత

శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణే నమః

గురుర్బ్రహ్మ గురుర్విష్ణుః, గురుర్దేవో మహేశ్వరః ।
గురుస్సాక్షాత్పరంబ్రహ్మ, తస్మై శ్రీగురవే నమః ॥

శ్రీవేంకటాచలాధీశం, శ్రీయాధ్యాసితవక్షసం ।
శ్రీతచేతనమందారం, శ్రీనివాసమహం భజే ॥

అథ సంకల్పః

శ్రీమదాదివరాహక్షేత్రే, విరాజమానస్య, అఖిలాండకోటి -
బ్రహ్మాండనాయకస్య, శ్రీపద్మావతీజానేః, భగవతః, శ్రీవేంకటేశ్వర-
స్వామినస్సన్నిధౌ, ధర్మవిగ్రహస్య, శ్రీరామచంద్రప్రభోః, పాదసేవకస్య,
హనుమతఃప్రసాదేన, అస్మిన్నువనే, అతిశీఘ్రమేవ, సమస్త,
దుష్ప్రభావకారక, సర్వరోగోపశాంత్యర్థం, సర్వేషామ్, ఆస్తిక
మహాజనానాం, సర్వవిధ సుస్థిరతా సిద్ధ్యర్థం, భారతదేశస్య,
విద్యావిత్తవ్యాపార, దేశరక్షణాదిరంగేషు, సర్వతోముఖాభివృద్ధి
ద్వారా, శ్రీరామరాజ్యస్య, పునర్వ్యవస్థాపనార్థం, అస్మిన్ దేశే,
శత్రుబాధానివృత్త్యర్థం, సర్వజనేషు, సౌమనస్య, సాదరభావనా-
సిద్ధ్యర్థం, సనాతనధర్మాభిధానస్య, హైందవధర్మస్య, పరిరక్షణార్థం,
భారతవర్షస్య, అభివృద్ధౌ నిమగ్నానాం, సర్వేషాం, సకుటుంబానాం,
ఆయురారోగ్యైశ్వర్య, సద్బుద్ధీత్యాది, సర్వశుభఫలప్రాప్త్యర్థం,
సకలసత్కార్యసిద్ధ్యర్థం, గోహింసానివృత్తిపూర్వక, గోసంరక్షణార్థం
చ శ్రీరామచంద్రరూపాంతరస్య, శ్రీమద్వేంకటేశ్వర పరబ్రహ్మణః,
శ్రీమదాంజనేయస్య చ, పరిపూర్ణ, అనుగ్రహసిద్ధ్యర్థం, ఏకాదశదినే,
శ్రీమద్వాల్మీకిరామాయణాంతర్గత, సుందరకాండే, త్రిచత్వారింశత్సర్గతః,
ఏకోనపంచాశత్సర్గపర్యంతం, శ్లోకపారాయణం, అన్యోన్యసాహాయ్యేన,
ఆచార్యముఖేన, కరిష్యామహే.

శ్రీ రమప్రార్థన

రామాయ రామభద్రాయ

రామచంద్రాయ వేధసే ।

రఘునాథాయ నాథాయ

సీతాయాః పతయే నమః ॥ 1 ॥

శ్రీ ఆంజనేయ ప్రార్థన

గోష్పదీకృతవారాశిం మశకీకృతరాక్షసం ।

రామాయణమహామాలారత్నం వందేఽనిలాత్మజమ్ ॥ 2 ॥

శ్రీ వాల్మీకి ప్రార్థన

కూజంతం రామ రామేతి మధురం మధురాక్షరమ్ ।

ఆరుహ్య కవితాశాఖాం వందే వాల్మీకి కోకిలమ్ ॥ 3 ॥

శ్రీహనుమతే నమః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే సున్దరకాణ్డే త్రిచత్వారింశస్సర్గః

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరన్యపోత్తమ ।

భో దశాస్యాన్తకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

తతస్స కింకరాన్ హత్వా హనూమాన్ స్థానమాస్థితః ।

వనం భగ్నం మయా చైత్యప్రాసాదో న వినాశితః ॥ 43-1॥ (2 సార్లు)

తస్మాత్ ప్రాసాదమప్యేవం భీమం విధ్వంసయామ్యహమ్ ॥

ఇతి సంచిన్త్య మనసా హనూమాన్ దర్భయన్ బలమ్ ॥ 43-2॥

చైత్యప్రాసాదమాఘ్రత్య మేరుశృంగమివోన్నతమ్ ।

ఆరురోహ హరిశ్రేష్ఠః హనూమాన్ మారుతాత్మజః ॥ 43-3॥

ఆరుహ్య గిరిసంకాశం ప్రాసాదం హరియూథపః ।

బభౌ స సుమహాతేజాః ప్రతిసూర్య ఇవోదితః ॥ 43-4॥

సంప్రథృష్య చ దుర్ధర్షం చైత్యప్రాసాదముత్తమమ్ ।

హనూమాన్ ప్రజ్వలన్ లక్ష్మ్యా పారియాత్రోపమోఽభవత్ ॥ 43-5॥

స భూత్వా సుమహాకాయః ప్రభావాన్మారుతాత్మజః ।

ధృష్టమాస్ఫోటయామాస లంకాం శబ్దేన పూరయన్ ॥ 43-6॥

తస్యాస్ఫోటితశబ్దేన మహతా శ్రోత్రఘాతినా ।

పేతుర్విహంగమాస్తత్ర చైత్యపాలాశ్చ మోహితాః ॥ 43-7॥

అస్త్రవిజ్ఞయతాం రామః లక్ష్మణశ్చ మహాబలః ।

రాజా జయతి సుగ్రీవః రాఘవేణాభిపాలితః ॥ 43-8॥

దాసోఽహం కోసలేన్ద్రస్య రామస్యాక్లిష్టకర్మణః ।

హనూమాఞ్చత్రుసైన్యానాం నిహంతా మారుతాత్మజః ॥ 43-9॥

న రావణసహస్రం మే యుద్ధే ప్రతిబలం భవేత్ ।

శిలాభిస్తు ప్రహరతః పాదపైశ్చ సహస్రశః ॥ 43-10॥

అర్థయిత్వా పురీం లంకామ్ అభివాద్య చ మైథిలీమ్ ।
సమృద్ధార్థో గమిష్యామి మిషతాం సర్వరక్షసామ్ ॥ 43-11॥

ఏవముక్త్యా విమానస్థః చైత్యస్థాన్ హరియూథపః ।
ననాద భీమనిర్ఘోషః రక్షసాం జనయన్భయమ్ ॥ 43-12॥

తేన శబ్దేన మహతా చైత్యపాలాశ్చతం యయుః ।
గృహీత్వా వివిధానస్త్రాన్ ప్రాసాన్ ఖడ్గాన్ పరశ్వధాన్ ।
విసృజన్తో మహాకాయాః మారుతిం పర్యవారయన్ ॥ 43-13॥

తే గదాభిర్విచిత్రాభిః పరిఘైః కాంచనాంగదైః ।
ఆజఘ్నుర్వానరశ్రేష్ఠం బాణైశ్చాదిత్యసన్నిభైః ॥ 43-14॥

ఆవర్త ఇవ గంగాయాః తోయస్య విపులో మహాన్ ।
పరిక్షిప్య హరిశ్రేష్ఠం స బభౌ రక్షసాం గణః ॥ 43-15॥

తతో వాతాత్మజః క్రుద్ధః భీమరూపం సమాస్థితః ॥ 43-16॥

ప్రాసాదస్య మహాంతస్య స్తమ్భం హేమపరిష్కృతమ్ ।
ఉత్పాటయిత్వా వేగేన హనూమాన్ పవనాత్మజః ।
తతస్తం భ్రామయామాస శతధారం మహాబలః ॥ 43-17॥

తత్ర చాగ్నిస్సమభవత్ ప్రాసాదశ్చాప్యదహ్యత ॥ 43-18॥

దహ్యమానం తతో దృష్ట్వా ప్రాసాదం హరియూథపః ।
స రాక్షసశతం హత్వా వజ్రేణేంద్ర ఇవాసురాన్ ।
అంతరిక్షే స్థితశ్రీమాన్ ఇదం వచనమబ్రవీత్ ॥ 43-19॥

మాదృశానాం సహస్రాణి విసృష్టాని మహాత్మనామ్ ।
బలినాం వానరేంద్రాణాం సుగ్రీవవశవర్తినామ్ ॥ 43-20॥

అటన్తి వసుధాం కృత్వాం వయమన్యే చ వానరాః ॥ 43-21॥

దశనాగబలాః కేచిత్ కేచిద్దశగుణోత్తరాః ।

కేచిన్నాగసహస్రస్య బభూవుస్తుల్యవిక్రమాః ॥ 43-22॥

సన్తి చౌఘబలాః కేచిత్ కేచిద్వాయుబలోపమాః ।

అప్రమేయబలాశ్చాన్యే తత్రాసన్ హరియూథపాః ॥ 43-23॥

ఈదృగ్విదైస్తు హరిభిః వృతో దన్తనఖాయుధైః ।

శతైశ్చతసహస్రైశ్చ కోటీభిరయుతైరపి ॥

ఆగమిష్యతి సుగ్రీవః సర్వేషాం వో నిషూదనః ॥ 43-24॥

నేయమస్తి పురీ లంకా న యూయం న చ రావణః ।

యస్మాదిక్ష్యాకునాథేన బద్ధం వైరం మహాత్మనా ॥ 43-25॥

(2 సార్లు)

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరనృపోత్తమ ।

భో దశాస్యాన్తకాలస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే సున్దరకాణ్డే

త్రిచత్వారింశస్సర్గః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే సుందరకాణ్డే చతుశ్చత్వారింశస్సర్గః

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరన్యపోత్తమ ।

భో దశాస్యాన్తకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

సందిష్టో రాక్షసేంద్రేణ ప్రహస్తస్య సుతో బలీ ।

జమ్బుమాలీ మహాదంష్ట్రః నిర్లగామ ధనుర్ధరః ॥ 44-1॥ (2 సార్లు)

రక్తమాల్యామ్బరధరః స్రగ్వీ రుచిరకుణ్డలః ।

మహాన్ విప్యత్తనయనః చణ్డస్సమరదుర్జయః ॥ 44-2॥

ధనుశ్చక్రధనుఃప్రఖ్యం మహద్రుచిరసాయకమ్ ।

విస్ఫారయానో వేగేన వజ్రాశనిసమస్వనమ్ ॥ 44-3॥

తస్య విస్ఫారఘోషేణ ధనుషో మహతా దిశః ।

ప్రదిశశ్చ నభశ్చైవ సహసా సమపూర్యత ॥ 44-4॥

రథేన ఖరయుక్తేన తమాగతముదీక్ష్య సః ।

హనూమాన్ వేగసమ్పన్నః జహర్ష చ ననాద చ ॥ 44-5॥

తం తోరణవిటంకస్థం హనూమన్తం మహాకపిమ్ ।

జమ్బుమాలీ మహాబాహుః వివ్యాధ నిశితైశ్శరైః ॥ 44-6॥

అర్థచంద్రేణ వదనే శిరస్యేకేన కర్ణినా ।

బాహుర్వివ్యాధ నారాచైః దశభిస్తం కపీశ్వరమ్ ॥ 44-7॥

తస్య తచ్ఛుశుభే తామ్రం శరేణాభిహతం ముఖమ్ ।

శరదీవామ్బుజం ఘ్రుల్లం విద్ధం భాస్కరరశ్మినా ॥ 44-8॥

తత్తస్య రక్తం రక్తేన రంజితం శుశుభే ముఖమ్ ।

యథాఽఽ కాశే మహాపద్మం సిక్తం చన్దనబిన్దుభిః ॥ 44-9॥

చుకోప బాణాభిహతః రాక్షసస్య మహాకపిః ॥

44-10॥

తతః పార్శ్వేఽతివిపులాం దదర్శ మహతీం శిలామ్ ।

తరసా తాం సముత్పాట్య చిక్షేప బలవద్భువీ ॥

తాం శరైర్దశభిః క్రుద్ధః తాడయామాస రాక్షసః ॥ 44-11॥

విపన్నం కర్మ తద్బుష్ట్యా హనూమాంశ్చణ్డవిక్రమః ।
సాలం విపులముత్పాట్య భ్రామయామాస వీర్యవాన్ ॥ 44-12॥

భ్రామయంతం కపిం దృష్ట్వా సాలవృక్షం మహాబలమ్ ।
చిక్షేప సుబహూన్ బాణాన్ జమ్బుమాలీ మహాబలః ॥ 44-13॥

సాలం చతుర్భిశ్చిచ్ఛేద వానరం పంచభిర్బుజే ।
ఉరస్యేకేన బాణేన దశభిస్తు స్తనాన్తరే ॥ 44-14॥

స శరైః పూరితతనుః క్రోధేన మహతా వృతః ।
తమేవ పరిఘం గృహ్య భ్రామయామాస వేగతః ॥ 44-15॥

అతివేగోఽతివేగేన భ్రామయిత్వా బలోత్కటః ।
పరిఘం పాతయామాస జమ్బుమాలేర్మహేలారసి ॥ 44-16॥

తస్య చైవ శిరో నాస్తి న బాహూ న చ జానునీ ।
న ధనుర్న రథో నాశ్వాః తత్రాదృశ్యంత నేషవః ॥ 44-17॥

స హతస్తరసా తేన జమ్బుమాలీ మహాబలః ।
పసాత నిహతో భూమౌ చూర్ణితాంగవిభూషణః ॥ 44-18॥

జమ్బుమాలిం చ నిహతం కింకరాంశ్చ మహాబలాన్ ।
చుక్రోధ రావణశ్రుత్వా కోపసంరక్తలోచనః ॥ 44-19॥

స రోషసంవర్తితతామ్రలోచనః
ప్రహస్తపుత్రే నిహతే మహాబలే ।
అమాత్యపుత్రానతివీర్యవిక్రమాన్
సమాదిదేశాశు నిశాచరేశ్వరః ॥ 44-20॥ (2 సార్లు)

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరన్యపోత్తమ ।
భో దశాస్యాన్తకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే సుందరకాణ్డే చతుశ్చత్వారింశస్సర్గః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే సుందరకాణ్డే పంచత్వారింశస్సర్గః

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరన్యపోత్తమ ।

భో దశాస్యాన్తకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

తతస్తే రాక్షసేంద్రేణ చోదితా మన్త్రిణస్సుతాః ।

నిర్యయుర్భవనాత్తస్మాత్ సప్త సప్తార్చివర్చసః ॥ ॥45-1॥ (2 సార్లు)

మహాబలపరీవారాః ధనుష్మన్తో మహాబలాః ।

కృతాస్రాస్త్రవిదాం శ్రేష్ఠాః పరస్పరజయైషిణాః ॥ ॥45-2॥

హేమజాలపరిక్షిప్తైః ధ్వజవద్భిః పతాకిభిః ।

తోయదస్వననిర్ఘోషైః వాజియుక్తైర్మహారథైః ॥ ॥45-3॥

తప్తకాంచనచిత్రాణి చాపాన్యమితవిక్రమాః ।

విస్ఫారయన్తస్సంహృష్టాః తడిత్వన్త ఇవామ్బుదాః ॥ ॥45-4॥

జనన్యస్తు తతస్తేషాం విదిత్వా కింకరాన్ హతాన్ ।

బభూవుశ్శోకసమ్భ్రాన్తాః సబాన్ధవసుహృజ్జనాః ॥ ॥45-5॥

తే పరస్పరసంఘర్షాత్ తప్తకాంచనభూషణాః ।

అభిపేతుర్హనూమన్తం తోరణస్థమవస్థితమ్ ॥ ॥45-6॥

సృజన్తో బాణవృష్టిం తే రథగర్జితనిస్స్వనాః ।

వృష్టిమన్త ఇవామ్బుదాః విచేరుర్నైరృతామ్బుదాః ॥ ॥45-7॥

అవకీర్ణస్తతస్తాభిః హనూమాన్ శరవృష్టిభిః ।

అభవత్ సంవృతాకారః శైలరాడివ వృష్టిభిః ॥ ॥45-8॥

స శరాన్మోఘయామాస తేషామాశుచరః కపిః ।

రథవేగం చ వీరాణాం విచరన్విమలేఽమ్బరే ॥ ॥45-9॥

స తైః క్రీడన్ ధనుష్మద్భిః వ్యోమ్ని వీరః ప్రకాశతే ।

ధనుష్మద్భిర్యథా మేఘైః మారుతః ప్రభురమ్బరే ॥ ॥45-10॥

స కృత్వా నినదం ఘోరం త్రాసయంస్తాం మహాచమూమ్ ।
చకార హనుమాన్ వేగం తేషు రక్షస్సు వీర్యవాన్ ॥ 45-11॥

తలేనాభ్యహనత్ కాంశ్చిత్ పాదైః కాంశ్చిత్ పరంతపః ।
ముష్టినాఽభ్యహనత్కాంశ్చిత్ నఖైః కాంశ్చిద్వ్యదారయత్ ॥45-12॥

ప్రమమాథోరసా కాంశ్చిత్ ఊరుభ్యామపరాన్ కపిః ।
కేచిత్తస్య నినాదేన తత్రైవ పతితా భువి ॥ 45-13॥

తతస్తేష్వవసన్నేషు భూమౌ నిపతితేషు చ ।
తత్రైన్యమగమత్సర్వం దిశో దశ భయార్దితమ్ ॥ 45-14॥

వినేదుర్విస్వరం నాగాః నిపేతుర్భువి వాజినః ।
భగ్ననీడధ్వజచ్ఛ్రైః భూశ్చ కీర్ణాఽభవద్రథైః ॥ 45-15॥

ప్రవతా రుధిరేణాథ ప్రవన్త్యో దర్శితాః పథి ।
వివిధైశ్చ స్వరైర్లంకా ననాద వికృతం తదా ॥ 45-16॥

స తాన్ ప్రవృద్ధాన్ వినిహత్య రాక్షసాన్
మహాబలశ్చణ్డపరాక్రమః కపిః ।
యుయుత్సురన్వైః పునరేవ రాక్షసైః
తమేవ వీరోఽభిజగామ తోరణమ్ ॥45-17॥ (2 సార్లు)

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరనృపోత్తమ ।
భో దశాస్యాంతకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే సుస్తరకాణ్డే

పంచతవారింశస్సర్గః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే సున్దరకాణ్డే షట్టత్వారింశస్సర్గః

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరన్యపోత్తమ ।

భో దశాస్యాన్తకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

హతాన్మంత్రిసుతాన్ బుద్ధ్వా వానరేణ మహాత్మనా ।

రావణస్సంవృతాకారః చకార మతిముత్తమామ్ ॥ 46-1॥ (2 సార్లు)

స విరూపాక్షయూపాక్షౌ దుర్ధరం చైవ రాక్షసమ్ ।

ప్రఘసం భాసకర్ణం చ పంచ సేనాగ్రనాయకాన్ ॥ 46-2॥

సందిదేశ దశగ్రీవః వీరాన్నయవిశారదాన్ ।

హనూమద్్రహణవ్యగ్రాన్ వాయువేగసమాన్యధి ॥ 46-3॥

యాత సేనాగ్రగాస్పర్వే మహాబలపరిగ్రహః ।

సవాజిరథమాతంగాః స కపిః శాస్యతామితి ॥ 46-4॥

యత్తైశ్చ ఖలు భావ్యం స్యాత్ తమాసాద్య వనాలయమ్ ।

కర్మ చాపి సమాధేయం దేశకాలవిరోధినమ్ ।

న హ్యహం తం కపిం మన్యే కర్మణా ప్రతితర్కయన్ ॥ 46-5॥

సర్వథా తన్మహద్భూతం మహాబలపరిగ్రహమ్ ॥

భవేదింద్రేణ వా సృష్టమ్ అస్మదర్థం తపోబలాత్ ॥ 46-6॥

సనాగయక్షగన్ధర్వాః దేవాసురమహర్షయః ।

యుష్మాభిస్సహితైస్సర్వైః మయా సహ వినిర్జితాః ॥ 46-7॥

తైరవశ్యం విధాతవ్యం వ్యలీకం కించిదేవ నః ।

తదేవ నాత్ర సన్దేహః ప్రసహ్య పరిగృహ్యతామ్ ॥ 46-8॥

నావమాన్యో భవద్భిశ్చ హరిర్ధీరపరాక్రమః ।

దృష్టా హి హరయః పూర్వం మయా విపులవిక్రమాః ॥ 46-9॥

వాలీ చ సహసుగ్రీవః జామ్బవాంశ్చ మహాబలః ।

నీలస్సేనాపతిశ్చైవ యే చాన్యే ద్వివిదాదయః ॥ 46-10॥

వైవం తేషాం గతిర్భీమా న తేజో న పరాక్రమః ।

న మతిర్న బలోత్సాహా న రూపపరికల్పనమ్ ॥ 46-11॥

మహాత్ సత్త్వమిదం జ్ఞేయం కపిరూపం వ్యవస్థితమ్ ।

ప్రయత్నం మహదాస్థాయ క్రియతామస్య నిగ్రహః ॥ 46-12॥

కామం లోకాస్త్రయస్సేంద్రాః ససురాసురమానవాః ।

భవతామగ్రతస్స్థాతుం న పర్యాప్తా రణాజిరే ॥ 46-13॥

తథాఽపి తు న యజ్ఞేన జయమాకాంక్షతా రణే ।

ఆత్మా రక్ష్యః ప్రయత్నేన యుద్ధసిద్ధిర్హి చంచలా ॥ 46-14॥

తే స్వామివచనం సర్వే ప్రతిగృహ్య మహాజసః ।

సముత్పేతుర్మహావేగాః హుతాశసమతేజసః ॥ 46-15॥

రథైర్మత్తైశ్చ మాతంగైః వాజిభిశ్చ మహాజవైః ।

శస్త్రైశ్చ వివిధైస్తీక్షైః సర్వైశ్చోపచితా బలైః ॥ 46-16॥

తతస్తం దదృశుర్వీరాః దీప్యమానం మహాకపిమ్ ।

రశ్మిమంతమివోద్యంతం స్వతేజోరశ్మిమాలినమ్ ॥ 46-17॥

తోరణస్థం మహోత్సాహం మహాసత్త్వం మహాబలమ్ ।

మహామతిం మహావేగం మహాకాయం మహాబలమ్ ॥ 46-18॥

తం సమీక్ష్యైవ తే సర్వే దిక్షు సర్వాస్వవస్థితాః ।
తైస్తైః ప్రహరణైర్భిమైః అభిపేతుస్తతస్తతః ॥ 46-19॥

తస్య పంచాయసాస్తీక్ష్ణాః శితాః పీతముఖాశ్శరాః ।
శిరస్యత్పలపత్రాభాః దుర్ధరేణ నిపాతితాః ॥ 46-20॥

స తైః పంచభిరావిద్ధః శరైశ్చిరసి వానరః ।
ఉత్పపాత నదన్ వ్యోమ్ని దిశో దశ వినాదయన్ ॥ 46-21॥

తతస్తు దుర్ధరో వీరః సరథః సజ్యకార్ముకః ।
కిరన్ శరశతైస్తీక్ష్ణైః అభిపేదే మహాబలః ॥ 46-22॥

స కపిర్వారయామాస తం వ్యోమ్ని శరవర్షిణమ్ ।
వృష్టిమంతం పయోదాన్తే పయోదమివ మారుతః ॥ 46-23॥

అర్ద్యమానస్తతస్తేన దుర్ధరేణానిలాత్మజః ।
చకార కదనం భూయః వ్యవర్ధత చ వేగవాన్ ॥ 46-24॥

స దూరం సహసోత్పత్య దుర్ధరస్య రథే హరిః ।
నిపపాత మహావేగః విద్యుద్రాశిర్గిరావివ ॥ 46-25॥

తతస్స మథితాష్టాశ్వం రథం భగ్నాక్షకూబరమ్ ।
విహాయ న్యపతద్ భూమౌ దుర్ధరస్యక్తజీవితః ॥ 46-26॥

తం విరూపాక్షయూపాక్షౌ దృష్ట్వా నిపతితం భువి ।
సంజాతరోషౌ దుర్ధర్షౌ ఉత్పేతతురరిన్దమౌ ॥ 46-27॥

స తాభ్యాం సహసోత్పత్య విస్థితో విమలేఽమ్బరే ।
ముద్గరాభ్యాం మహాబాహుః వక్షస్యభిహతః కపిః ॥ 46-28॥

తయోర్వేగవతోర్వేగం వినిహత్య మహాబలః ।
నిపసాత పునర్భూమౌ సుపర్ణసమవిక్రమః ॥ 46-29॥

స సాలవృక్షమాసాద్య తముత్పాట్య చ వానరః ।
తావుభౌ రాక్షసౌ వీరౌ జఘాన పవనాత్మజః ॥ 46-30॥

తతస్తాంస్త్రీన్ హతాన్ జ్ఞాత్వా వానరేణ తరస్వినా ।
అభిపేదే మహావేగః ప్రసహ్య ప్రఘసో హరిమ్ ॥ 46-31॥

భాసకర్ణశ్చ సంక్రుద్ధః శూలమాదాయ వీర్యవాన్ ।
ఏకతః కపిశార్దూలం యశస్వినమవస్థితమ్ ॥ 46-32॥

పట్టిశేన శితాగ్రేణ ప్రఘసః ప్రత్యయోధయత్ ।
భాసకర్ణశ్చ శూలేన రాక్షసః కపిసత్తమమ్ ॥ 46-33॥

స తాభ్యాం విక్షతైర్గాత్రైః అస్పద్గిగ్ధతనూరుహః ।
అభవద్వానరః క్రుద్ధః బాలసూర్యసమప్రభః ॥ 46-34॥

సముత్పాట్య గిరేశ్శృంగం సమృగవ్యాలపాదపమ్ ।
జఘాన హనుమాన్ వీరః రాక్షసౌ కపికుంజరః ॥ 46-35॥

తతస్తేష్వవసన్నేషు సేనాపతిషు పంచసు ।
బలం తదవశేషం చ నాశయామాస వానరః ॥ 46-36॥

అఛ్యైరశ్వాన్ గజైర్నాగాన్ యోధైర్యోధాన్ రథై రథాన్ ।
స కపిర్నాశయామాస సహస్రాక్ష ఇవాసురాన్ ॥ 46-37॥

హతైర్నాగైశ్చ తురగైః భగ్నాక్షైశ్చ మహారథైః ।
హతైశ్చ రాక్షసైర్భూమిః ఉద్ధమార్గా సమంతతః ॥ 46-38॥

తతః కపిస్తాన్ ధ్వజినీపతీన్ రణే

నిహత్య వీరాన్ సబలాన్ సవాహనాన్ ।

సమీక్ష్య వీరః పరిగృహ్య తోరణం

కృతక్షణః కాల ఇవ ప్రజాక్షయే ॥ 46-39 ॥ (2 సార్లు)

రానుభద్ర మహేష్వాస రఘువీరనృపోత్తమ ।

భో దశస్యాన్తకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే సుందరకాణ్డే షట్పత్వారింశస్సర్గః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే సుందరకాణ్డే సప్తచత్వారింశస్సర్గః

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరన్యపోత్తమ ।

భో దశాస్యాన్తకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

సేనాపతీన్ పంచ స తు ప్రమాపితాన్

హనూమతా సానుచరాన్ సవాహనాన్ ।

సమీక్ష్య రాజా సమరోద్ధతోన్ముఖం

కుమారమక్షం ప్రసమైక్షతాగ్రతః ॥ ॥47-1॥ (2 సార్లు)

స తస్య దృష్ట్యర్పణసంప్రచోదితః

ప్రతాపవాన్ కాంచనచిత్రకార్ముకః ।

సముత్పాతాథ సదస్యదీరితః

ద్విజాతిముఖ్యైర్హవిషేవ పావకః ॥ ॥47-2॥

తతో మహద్బాలదివాకరప్రభం

ప్రతప్తజామ్బూనదజాలసంతతమ్ ।

రథం సమాస్థాయ యయా స వీర్యవాన్

మహోహరిం తం ప్రతి నైర్పతర్షభః ॥ ॥47-3॥

తతస్తపస్సంగ్రహసంచయార్జితం

ప్రతప్తజామ్బూనదజాలశోభితమ్ ।

పతాకినం రత్నవిభూషితధ్వజం

మనోజవాష్టాశ్వవరైస్సుయోజితమ్ ॥ ॥47-4॥

సురాసురాధృష్యమసంగచారిణం

రవిప్రభం వ్యోమచరం సమాహితమ్ ।

సతూణమష్టాసినిబద్ధబన్ధురం

యథాక్రమావేశితశక్తితోమరమ్ ॥ ॥47-5॥

విరాజమానం ప్రతిపూర్ణవస్తునా
 స హేమదామ్నా శశిసూర్యవర్చసా ।
 దివాకరాభం రథమాస్థితస్తతః
 స నిర్జగామామరతుల్యవిక్రమః ॥ 47-6॥

స పూరయన్ ఖం చ మహీం చ సాచలాం
 తురజ్గమాతజ్గమహోరథస్వనైః ।
 బలైస్సమేతైస్స హి తోరణస్థితం
 సమర్థమాసీనముపాగమత్ కపిమ్ ॥ 47-7॥

స తం సమాసాద్య హరిం హరీక్షణః
 యుగాంతకాలాగ్నిమివ ప్రజాక్షయే ।
 అవస్థితం విస్మితజాతసంభ్రమః
 సమైక్షతాక్షో బహుమానచక్షుషా ॥ 47-8॥

స తస్య వేగం చ కపేర్మహాత్మనః
 పరాక్రమం చారిషు పార్థివాత్మజః ।
 విధారయన్ స్వం చ బలం మహాబలః
 హిమక్షయే సూర్య ఇవాభివర్ధతే ॥ 47-9॥

స జాతమన్యుః ప్రసమీక్ష్య విక్రమం
 స్థిరం స్థితస్సంయతి దుర్నివారణమ్ ।
 సమాహితాత్మా హనుమంతమాహవే
 ప్రచోదయామాస శరైస్త్రిభిశ్శితైః ॥ 47-10॥

తతః కపిం తం ప్రసమీక్ష్య గర్వితం
 జితశ్రమం శత్రుపరాజయోర్జితమ్ ।
 అవైక్షతాక్షస్సముదీర్ణమానసః
 స బాణపాణిః ప్రగృహీతకార్ముకః ॥ 47-11॥

- స హేమనిష్కాంగదచారుకుణ్డలః
 సమాససాదాశుపరాక్రమః కపిమ్ ।
 తయోర్భభూవాప్రతిమస్సమాగమః
 సురాసురాణామపి సమ్భ్రమప్రదః ॥ 47-12॥
- రరాస భూమీర్ష తతాప భానుమాన్
 వవౌ న వాయుః ప్రచచాల చాచలః ।
 కపేః కుమారస్య చ వీక్ష్య సంయుగం
 ననాద చ ద్యౌరుదధిశ్చ చుక్షుభే ॥ 47-13॥
- తతస్స వీరస్సుముఖాన్ పతత్రిణః
 సువర్ణపుంఖాన్ సవిషానివోరగాన్ ।
 సమాధిసంయోగవిమోక్షతత్త్వవిత్
 చరానథ త్రీన్ కపిమూర్ఖ్యపాతయత్ ॥ 47-14॥
- స తైశ్చరైర్మూర్ఖైః సమం నిపాతితైః
 క్షరన్నస్పగ్ధిగ్ధవివృత్తలోచనః ।
 నవోదితాదిత్యనిభశ్శరాంశుమాన్
 వ్యరాజతాదిత్య ఇవాంశుమాలికః ॥ 47-15॥
- తతస్స పింగాధిపమంత్రిసత్తమః
 సమీక్ష్య తం రాజవరాత్మజం రణే ।
 ఉదగ్రచిత్రాయుధచిత్రకార్ముకం
 జహర్ష చాపూర్యత చాహవోన్ముఖః ॥ 47-16॥
- స మందరాగ్రస్థ ఇవాంశుమాలికః
 వివృద్ధకోపో బలవీర్యసంయుతః ।
 కుమారమక్షం సబలం సవాహనం
 దదాహ నేత్రాగ్నిమరీచిభిస్తదా ॥ 47-17॥

తతస్య బాణాసనచిత్రకార్ముకః
 శరప్రవర్షో యుధి రాక్షసామ్బుదః ।
 శరాన్ముమోచాశు హరీశ్వరాచలే
 వలాహకో వృష్టిమివాచలోత్తమే ॥ ॥47-18॥

తతః కపిస్తం రణచణ్డవిక్రమం
 వివృద్ధతేజోబలవీర్యసంయుతమ్ ।
 కుమారమక్షం ప్రసమీక్ష్య సంయుగే
 ననాద హర్షాద్భునతుల్యవిక్రమః ॥ ॥47-19॥

స బాలభావాద్యుధి వీర్యదర్పితః
 ప్రవృద్ధమన్యః క్షతజోపమేక్షణః ।
 సమాససాదాప్రతిమం కపిం రణే
 గజో మహాకూపమివావృతం తృణైః ॥ ॥47-20॥

స తేన బాణైః ప్రసభం నిపాతితైః
 చకార నాదం ఘననాదనిస్వనః ।
 సముత్పసాతాశు నభస్స మారుతిః
 భుజోరువిక్షేపణఘోరదర్శనః ॥ ॥47-21॥

సముత్పతంతం సమభిద్రవద్భులీ
 స రాక్షసానాం ప్రవరః ప్రతాపవాన్ ।
 రథీ రథిశ్రేష్ఠతమః కిరచ్ఛరైః
 పయోధరశ్చైలమివాశ్మవృష్టిభిః ॥ ॥47-22॥

స తాశ్చరాంస్తస్య హరిర్విమోక్షయన్
 చచార వీరః పథి వాయుసేవితే ।
 శరాంతరే మారుతవద్వినిష్పతన్
 మనోజవస్సంయతి చండవిక్రమః ॥ ॥47-23॥

తమాత్తబాణాసనమాహవోన్ముఖం

ఖమాస్త్పణంతం విశిఖైశ్చరోత్తమైః ।

అవైక్షతాక్షం బహుమానచక్షుషా

జగామ చింతాం చ స మారుతాత్మజః ॥ 47-24॥

తతశ్చరైర్భిన్నభుజాన్తరః కపిః

కుమారవీరేణ మహాత్మనా నదన్ ।

మహాభుజః కర్మవిశేషతత్త్వనిత్

విచిన్తయామాస రణే పరాక్రమమ్ ॥ 47-25॥

ఆబాలవద్బాలదివాకరప్రభః

కరోత్యయం కర్మ మహాన్మహాబలః ।

న చాస్య సర్వాహవకర్మశోభినః

ప్రమాపణే మే మతిరత్ర జాయతే ॥ 47-26॥

అయం మహాత్మా చ మహాంశ్చ వీర్యతః

సమాహితశ్చాతిసహశ్చ సంయుగే ।

అసంశయం కర్మగుణోదయాదయం

సనాగయక్షైర్మునిభిశ్చ పూజితః ॥ 47-27॥

పరాక్రమోత్సాహవివృద్ధమానసః

సమీక్షతే మాం ప్రముఖాగతస్త్రితః ।

పరాక్రమో హ్యస్య మనాంసి కమ్పయేత్

సురాసురాణామపి శీఘ్రగామినః ॥ 47-28॥

న ఖల్వయం నాభిభవేదుపేక్షితః

పరాక్రమో హ్యస్య రణే వివర్ధతే ।

ప్రమాపణం త్వేవ మమాస్య రోచతే

న వర్ధమానోఽగ్నిరుపేక్షితుం క్షమః ॥ 47-29॥

ఇతి ప్రవేగం తు పరస్య తర్కయన్
 స్వకర్మయోగం చ విధాయ వీర్యవాన్ ।
 చకార వేగం తు మహాబలస్తదా
 మతిం చ చక్రేఽస్య వధే మహాకపిః ॥ 47-30॥

స తస్య తానష్టహయాన్ మహాజవాన్
 సమాహితాన్ భారసహాన్వివర్తనే ।
 జఘాన వీరః పథి వాయుసేవితే
 తలప్రహరైః పవనాత్మజః కపిః ॥ 47-31॥

తతస్తలేనాభిహతో మహారథః
 స తస్య పింగాధిపమంత్రినిర్జితః ।
 ప్రభగ్ననీడః పరిముక్తకూబరః
 పపాత భూమౌ హతవాజిరమ్బరాత్ ॥ 47-32॥

స తం పరిత్యజ్య మహారథో రథం
 సకార్ముకః ఖడ్గధరః ఖముత్పతన్ ।
 తపోఽభియోగాదృషిరుగ్రవీర్యవాన్
 విహాయ దేహం మరుతామివాలయమ్ ॥ 47-33॥

తతః కపిస్తం విచరన్తమమ్బరే
 పతత్రిరాజానిలసిద్ధసేవితే ।
 సమేత్య తం మారుతతుల్యవిక్రమః
 క్రమేణ జగ్రాహ స పాదయోర్బుధమ్ ॥ 47-34॥

స తం సమావిధ్య సహస్రశః కపిః
 మహోరగం గృహ్య ఇవాణ్డజేశ్వరః ।
 ముమోచ వేగాత్ పితృతుల్యవిక్రమః
 మహీతలే సంయతి వానరోత్తమః ॥ 47-35॥

స భగ్న బాహూరుకటీశిరోధరః

క్షరన్నస్పృజ్మిర్మథితాస్థిలోచనః ।

స భగ్నసన్ధిః ప్రవిక్తిర్ణబన్ధనః

హతః క్షితౌ వాయుసుతేన రాక్షసః ।

మహాకపిర్భూమితలే నిపీడ్య తం

చకార రక్షోధిపతేర్మహద్భయమ్ ॥

॥47-36॥

మహర్షిభిశ్చక్రచరైర్మహావ్రతైః

సమేత్య భూతైశ్చ సయక్షపన్నగైః ।

సురైశ్చ సేంద్రైర్భృశజాతవిస్మయైః

హతే కుమారే స కపిర్పిరీక్షితః ॥

॥47-37॥

నిహత్య తం వజ్రసితుోపమవ్రభం

కుమారమక్షం క్షతజోపమేక్షణమ్ ।

తమేవ వీరోఽభిజగామ తోరణం

కృతక్షణః కాల ఇవ ప్రజాక్షయే ॥ ॥47-38॥ (2 సార్లు)

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరనృపోత్తమ ।

భో దశాస్యాన్తకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే సున్దరకాణ్డే

సప్తచత్వారింశస్సర్గః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే సుందరకాణ్డే అష్టచత్వారింశస్సర్గః

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరన్యపోత్తమ ।

భో దశాస్యాన్తకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

తతస్స రక్షోఽధిపతిర్మహాత్మా

హనూమతాఽక్షే నిహతే కుమారే ।

మనస్సమాధాయ తదేన్ద్రకల్పం

సమాదిదేశేన్ద్రజితం సరోషమ్ ॥ 48-1॥ (2 సార్లు)

త్వమస్త్రనిచ్చస్త్రవిదాం వరిష్ఠః

సురాసురాణామపి శోకదాతా ।

సురేషు సేన్ద్రేషు చ దృష్టకర్మా

పితామహారాధనసంచితాస్త్రః ॥ 48-2॥

తవాస్త్రబలమాసాద్య నాసురా న మరుద్గణాః ।

న శేకుస్సమరే స్థాతుం సురేశ్వరసమాశ్రితాః ॥ 48-3॥

న కశ్చిత్ త్రిషు లోకేషు సంయుగే న గతశ్రమః ।

భుజవీర్యాభిగుప్తశ్చ తపసా చాభిరక్షితః ॥

దేశకాలవిభాగజ్ఞః త్వమేవ మతిసత్తమః ॥ 48-4॥

న తేఽస్త్వశక్యం సమరేషు కర్మణా

న తేఽస్త్వకార్యం మతిపూర్వమస్త్రణే ।

న సోఽస్తి కశ్చిత్ త్రిషు సంగ్రహేషు వై

న వేద యస్తేఽస్త్రబలం బలం చ తే ॥ 48-5॥

మమానురూపం తపసో బలం చ తే

పరాక్రమశ్చాస్త్రబలం చ సంయుగే ।

స త్వాం సమాసాద్య రణావమర్దే

మనశ్శ్రమం గచ్ఛతి నిశ్చితార్థమ్ ॥ 48-6॥

నిహతాః కింకరాస్పర్వే జమ్బుమాలీ చ రాక్షసః ।
అమాత్యపుత్రా వీరాశ్చ పంచ సేనాగ్రయాయినః ॥ ॥48-7॥

బలాని సుసమృద్ధాని సాశ్వనాగరథాని చ ।
సహోదరస్తే దయితః కుమారోఽక్షశ్చ సూదితః ॥ ॥48-8॥

న హి తేష్వేవ మే సారః యస్త్వయ్యరినిషూదన ॥ ॥48-9॥

ఇదం హి దృష్ట్వా మతిమన్మహద్బలం
కపేః ప్రభావం చ పరాక్రమం చ ।
త్వమాత్మనశ్చాపి సమీక్ష్య సారం
కురుష్వ వేగం స్వబలానురూపమ్ ॥ ॥48-10॥

బలావమర్దస్త్వయి సన్నికృష్టే
యథా గతే శామ్యతి శాంతశత్రౌ ।
తథా సమీక్ష్యాత్మబలం పరం చ
సమారభస్వాస్త్రవిదాం వరిష్ఠ ॥ ॥48-11॥

న వీర సేనా గణశోచ్యవన్తి
న వజ్రమాదాయ విశాలసారమ్ ।
న మారుతస్యాస్య గతేః ప్రమాణం
న చాగ్నికల్పః కరణేన హన్తుమ్ ॥ ॥48-12॥

తమేవమర్థం ప్రసమీక్ష్య సమ్యక్
స్వకర్మసామ్యాద్ధి సమాహితాత్మా ।
స్మరంశ్చ దివ్యం ధనుషోఽస్త్రవీర్యం
వ్రజాక్షతం కర్మ సమారభస్వ ॥ ॥48-13॥

న ఖల్వియం మతిశ్రేష్ఠా యత్త్వాం సంప్రేషయామ్యహమ్ ।
ఇయం చ రాజధర్మాణాం క్షత్రస్య చ మతిర్మతా ॥ 48-14॥

నానాశస్త్రైశ్చ సంగ్రామే వైశారద్యమరిన్దమ ।
అవశ్యమేవ బోధవ్యం కామ్యశ్చ విజయో రణే ॥ 48-15॥

తతః పితుస్తద్వచనం నిశమ్య
ప్రదక్షిణం దక్షసుతప్రభావః ।
చకార భర్తారమదీనసత్త్వః
రణాయ వీరః ప్రతిపన్నబుద్ధిః ॥ 48-16॥

తతస్తైస్సుగణైరిష్టైః ఇంద్రజిత్రుతిపూజితః ।
యుద్ధోద్ధతః కృతోత్సాహః సంగ్రామం ప్రత్యపద్యత ॥ 48-17॥

శ్రీమాన్ పద్మపలాశాక్షః రాక్షసాధిపతేస్సుతః ।
నిర్లగామ మహాతేజాః సముద్ర ఇవ పర్వసు ॥ 48-18॥

స పక్షిరాజోపమతుల్యవేగైః
వ్యాలైశ్చతుర్భిస్సితతీక్ష్ణదంష్ట్రైః ।
రథం సమాయుక్తమసంగవేగం
సమారురోహేంద్రజిదింద్రకల్పః ॥ 48-19॥

స రథీ ధన్వినాం శ్రేష్ఠః శస్త్రజ్ఞోఽస్త్రవిదాం వరః ।
రథేనాభియయా క్షిప్రం హనూమాన్ యత్ర సోఽభవత్ ॥ 48-20॥

స తస్య రథనిర్ఘోషం జ్యాస్వనం కార్ముకస్య చ ।
నిశమ్య హరివీరోఽసౌ సంప్రహృష్టతరోఽభవత్ ॥ 48-21॥

సుమహాచ్ఛాపమాదాయ శితశల్యాంశ్చ సాయకాన్ ।
హనూమంతమభిప్రేత్య జగామ రణపణ్డితః ॥

॥48-22॥

తస్మింస్తతస్సంయతి జాతహర్షే
రణాయ నిర్గచ్ఛతి బాణపాణౌ ।

దిశశ్చ సర్వాః కలుషా బభూవుః
మృగాశ్చ రౌద్రా బహుధా వినేదుః ॥

॥48-23॥

సమాగతస్తత్ర తు నాగయక్షాః
మహర్షయశ్చక్రచరాశ్చ సిద్ధాః ।

నభస్సమావృత్య చ పక్షిసంఘాః
వినేదురుచ్ఛైః పరమప్రహృష్టాః॥

॥48-24॥

ఆయాంతం సరథం దృష్ట్వా తూర్ణమింద్రజితం కపిః ।
విననాద మహానాదం వ్యవర్ణత చ వేగవాన్ ॥

॥48-25॥

ఇన్ద్రజిత్తు రథం దివ్యమ్ ఆస్థితశ్చిత్రకార్ముకః ।
ధనుర్విస్ఫారయామాస తడిదూర్జితనిస్స్వనమ్ ॥

॥48-26॥

తతస్సమేతావతితీక్ష్ణవేగా
మహాబలౌ తౌ రణనిర్విశంకౌ ।

కపిశ్చ రక్షోధిపతేశ్చ పుత్రః
సురాసురేన్ద్రావివ బద్ధవైరౌ ॥

॥48-27॥

స తస్య వీరస్య మహారథస్య
ధనుష్మతస్సంయతి సమ్మతస్య ।

శరప్రవేగం వ్యహనత్ ప్రవృద్ధః
చచార మార్గే పితురప్రమేయే ॥

॥48-28॥

తతశ్చరానాయతతీక్షణశల్యాన్

సుపత్రీణః కాంచనచిత్రపుంఖాన్ ।

ముమోచ వీరః పరవీరహంతా

సుసన్నతాన్ వజ్రనిపాతవేగాన్ ॥

॥48-29॥

తతస్తు తత్యందననిస్స్వనం చ

మృదంగభేరీపటహస్వనం చ ।

వికృష్యమాణస్య చ కార్ముకస్య

నిశమ్య ఘోషం పునరుత్పపాత ॥

॥48-30॥

శరాణామంతరేష్వాశు వ్యవర్తత మహాకపిః ।

హరిస్తస్యాభిలక్షస్య మోఘయన్ లక్ష్యసంగ్రహమ్ ॥

॥48-31॥

శరాణామగ్రతస్తస్య పునస్సమభివర్తత ।

ప్రసార్య హస్తా హనుమాన్ ఉత్పపాతానిలాత్మజః ॥

॥48-32॥

తావుభౌ వేగసమ్పన్నౌ రణకర్మవిశారదౌ ।

సర్వభూతమనోగ్రాహి చక్రతుర్యుద్ధముత్తమమ్ ॥

॥48-33॥

హనూమతో వేద న రాక్షసోఽన్తరం

న మారుతిస్తస్య మహాత్మనోఽన్తరమ్ ।

పరస్పరం నిర్విషహౌ బభూవతుః

సమేత్య తౌ దేవసమానవిక్రమౌ ॥

॥48-34॥

తతస్తు లక్ష్మ్యే స విహన్యమానే

శరేష్వమోఘేషు చ సంపతత్సు ।

జగామ చింతాం మహతీం మహాత్మా

సమాధిసంయోగసమాహితాత్మా ॥

॥48-35॥

తతో మతిం రాక్షసరాజసూనుః
 చకార తస్మిన్ హరివీరముఖ్యే ।
 అవధ్యతాం తస్య కపేస్సమీక్ష్య
 కథం నిగచ్ఛేదితి నిగ్రహార్థమ్ ॥ 48-36॥

తతః పైతామహం వీరః సోఽస్త్రమస్త్రవిదాం వరః ।
 సన్దధే సుమహాతేజాః తం హరివ్రవరం ప్రతి ॥ 48-37॥

అవధ్యోఽయమితి జ్ఞాత్వా తమస్త్రేణాస్త్రతత్త్వవిత్ ।
 నిజగ్రాహ మహాబాహుః మారుతాత్మజమింద్రజిత్ ॥ 48-38॥

తేన బద్ధస్తతోఽస్త్రేణ రాక్షసేన స వానరః ।
 అభవన్నిర్విచేష్టశ్చ పపాత చ మహీతలే ॥ 48-39॥

తతోఽథ బుద్ధ్యా స తదస్త్రబన్ధం
 ప్రభోః ప్రభావాద్విగతాత్మవేగః ।
 పితామహానుగ్రహమాత్మనశ్చ
 విచిన్తయామాస హరివ్రవీరః ॥ 48-40॥

తతస్స్వాయమ్భువైర్మంత్రైః బ్రహ్మాస్త్రమభిమన్త్రితమ్ ।
 హనూమాంశ్చిన్తయామాస వరదానం పితామహాత్ ॥ 48-41॥

న మేఽస్య బన్ధస్య చ శక్తిరస్తి
 విమోక్షణే లోకగురోః ప్రభావాత్ ।
 ఇత్యేవ మత్వా విహితోఽస్త్రబన్ధః
 మయాఽఽత్మయోనేరనువర్తితవ్యః ॥ 48-42॥

స వీర్యమస్త్రస్య కపిర్విచార్య
 పితామహానుగ్రహమాత్మనశ్చ ।
 విమోక్షశక్తిం పరిచిన్తయిత్వా
 పితామహోజ్ఞానునువర్తతే స్మ ॥ 48-43॥

అస్త్రేణాపి హి బద్ధస్య భయం మమ న జాయతే ।
పితామహమహేంద్రాభ్యాం రక్షితస్యానిలేన చ ॥ 48-44॥

గ్రహణే చాపి రక్షోభిః మహాన్ మే గుణదర్శనః ।
రాక్షసేష్ట్రేణ సంవాదః తస్మాద్దుష్టాస్తు మాం పరే ॥ 48-45॥

స నిశ్చితార్థః పరవీరహంతా
సమీక్ష్యకారీ వినివృత్తచేష్టః ।
పరైః ప్రసహ్యోభిగతైర్నిగృహ్య
ననాద తైస్తైః పరిభర్ష్యమానః ॥ 48-46॥

తతస్తం రాక్షసా దృష్ట్వా నిర్విచేష్టమరిన్దమమ్ ।
బబన్ధుశ్శణవత్కైశ్చ ద్రుమచీరైశ్చ సంహతైః ॥ 48-47॥

స రోచయామాస పరైశ్చ బన్ధం
ప్రసహ్య వీరైరభినిగ్రహం చ ।
కౌతూహలాన్మాం యది రాక్షసేంద్రః
ద్రష్టుం వ్యవసేయేదితి నిశ్చితార్థః ॥ 48-48॥

స బద్ధస్తేన వత్కేన విముక్తోఽస్త్రేణ వీర్యవాన్ ।
అస్త్రబన్ధస్స చాన్యం హి న బన్ధమనువర్తతే ॥ 48-49॥

అథేన్ద్రజిత్తు ద్రుమచీరబద్ధం
విచార్య వీరః కపిసత్తమం తమ్ ।
విముక్తమస్త్రేణ జగామ చిన్తాం
నాన్యేన బద్ధో హ్యనువర్తతేఽస్త్రమ్ ॥ 48-50॥

అహో మహత్కర్మ కృతం నిరర్థకం
న రాక్షసైర్మన్త్రగతిర్విమృష్టా ।
పునశ్చ నాస్త్రే విహతేఽస్త్రమన్యత్
ప్రవర్తతే సంశయితాః స్మ సర్వే ॥ 48-51॥

అస్త్రేణ హనుమాన్ ముక్తః నాత్మానమవబుధ్యత ।
కృష్యమాణస్తు రక్షోభిః తైశ్చ బన్ధైర్నిపీడితః ॥ 48-52॥

హన్యమానస్తతః క్రూరైః రాక్షసైః కాష్టముష్టిభిః ।
సమీపం రాక్షసేన్ద్రస్య ప్రాకృష్యత స వానరః ॥ 48-53॥

అథేన్ద్రజిత్తం ప్రసమీక్ష్య ముక్తమ్
అస్త్రేణ బద్ధం ద్రుమచీరసూత్రైః ।
వ్యదర్శయత్తత్ర మహాబలం తం
హరిప్రవీరం సగణాయ రాజ్ఞే ॥ 48-54॥

తం మత్తమివ మాతంగం బద్ధం కపివరోత్తమమ్ ।
రాక్షసా రాక్షసేన్ద్రాయ రావణాయ న్యవేదయన్ ॥ 48-55॥

కోఽయం కస్య కుతో వాఽత్ర కిం కార్యం కో వ్యపాశ్రయః ।
ఇతి రాక్షసవీరాణాం తత్ర సంజజ్జిరే కథాః ॥ 48-56॥

హన్యతాం దహ్యతాం వాఽపి భక్ష్యతామితి చాపరే ।
రాక్షసాస్తత్ర సంక్రుద్ధాః పరస్పరమథాబ్రువన్ ॥ 48-57॥

అతీత్య మార్గం సహసా మహాత్మా
స తత్ర రక్షోఽధిపసాదమూలే ।
దదర్శ రాజ్ఞః పరిచారవృద్ధాన్
గృహం మహారత్నవిభూషితం చ ॥ 48-58॥

స దదర్శ మహాతేజాః రావణః కపిసత్తమమ్ ।
రక్షోభిర్వికృతాకారైః కృష్యమాణమితస్తతః ॥ 48-59॥

రాక్షసాధిపతిం చాపి దదర్శ కపిసత్తమః ।
తేజోబలసమాయుక్తం తపన్తమివ భాస్కరమ్ ॥ 48-60॥

స రోషసంవర్తితతామ్రదృష్టిః

దశాననస్తం కపిమన్వవేక్ష్య ।

అథోపవిష్టాన్ కులశీలవృద్ధాన్

సమాదిశత్తం ప్రతి మన్త్రిముఖ్యాన్ ॥ 48-61॥

యథాక్రమం తైస్స కపిర్విపృష్టః

కార్యార్థమర్థస్య చ మూలమాదౌ ।

నివేదయామాస హరీశ్వరస్య

దూతస్సకాశాదహమాగతోఽస్మి ॥ 48-62॥ (2 సార్లు)

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరనృపోత్తమ ।

భో దశాస్యాన్తకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే సుందరకాణ్డే అష్టచత్వారింశస్సర్గః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే సున్దరకాణ్డే

ఏకోనపఞ్చాశస్సర్గః

రానుభద్ర మహేష్వాస రఘువీరనృపోత్తమ ।

భో దశాస్యాన్తకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

తతస్స కర్మణా తస్య విస్మితో భీమవిక్రమః ।

హనూమాన్ రోషతామ్రాక్షః రక్షోఽధిపమవైక్షత ॥49-1॥ (2 సార్లు)

భ్రాజమానం మహార్హేణ కాంచనేన విరాజతా ।

ముక్తాజాలావృతేనాథ ముకుటేన మహాద్యుతిమ్ ॥ 49-2॥

వజ్రసంయోగసంయుక్తైః మహార్హమణివిగ్రహైః ।

హైమైరాభరణైశ్చిత్రైః మనసేవ ప్రకల్పితైః ॥ 49-3॥

మహార్హక్షామసంవీతం రక్తచన్దనరూషితమ్ ।

స్వనులిప్తం విచిత్రాభిః వివిధాభిశ్చ భక్తిభిః ॥ 49-4॥

వివృతైర్దర్శనీయైశ్చ రక్తాక్షైర్భీమదర్శనైః ।

దీప్తతీక్ష్ణమహాదంష్ట్రైః స్రలమ్బదశనచ్ఛదైః ॥ 49-5॥

శిరోభిర్దశభిర్వీరం భ్రాజమానం మహాజసమ్ ।

నానావ్యాలసమాకీర్ణైః శిఖరైరివ మన్దరమ్ ॥ 49-6॥

నీలాంజనచయప్రఖ్యం హారేణోరసి రాజతా ।

పూర్ణచన్ద్రాభవక్రేణ సబలాకమివామ్బుదమ్ ॥ 49-7॥

బాహుభిర్బద్ధకేయూరైః చన్దనోత్తమరూషితైః ।

భ్రాజమానాంగదైః పీనైః పంచశీర్షైరివోర్మగైః ॥ 49-8॥

మహతి స్పృటికే చిత్రే రత్నసంయోగసంస్కృతే ।

ఉత్తమాస్తరణాస్తీర్ణే సూపవిష్టం వరాసనే ॥ 49-9॥

అలంకృతాభిరత్యర్థం ప్రమదాభిస్సమస్తతః ।
వాలవ్యజనహస్తాభిః ఆరాత్యముపసేవితమ్ ॥ 49-10॥

దుర్ధరేణ ప్రహస్తేన మహాపార్శ్వేన రక్షసా ।
మన్త్రిభిర్మన్తతత్ప్రజ్ఞైః నికుమ్భేన చ మన్త్రిణా ॥ 49-11॥

సుఖోపవిష్టం రక్షోభిః చతుర్భిర్బలదర్పితైః ।
కృత్స్నం పరివృతం లోకం చతుర్భిరివ సాగరైః ॥ 49-12॥

సచివైర్మన్తతత్ప్రజ్ఞైః అన్వైశ్చ శుభఋద్ధిభిః ।
అన్వాస్యమానం రక్షోభిః సురైరివ సురేశ్వరమ్ ॥ 49-13॥

అపశ్యద్రాక్షసపతిం హనూమానతితేజసమ్ ।
విష్ఠితం మేరుశిఖరే సతోయమివ తోయదమ్ ॥ 49-14॥

స తైస్సంపీడ్యమానోఽపి రక్షోభిర్భీమవిక్రమైః ।
విస్మయం పరమం గత్వా రక్షోధిపమవైక్షత ॥ 49-15॥

భ్రాజమానం తతో దృష్ట్వా హనూమాన్ రాక్షసేశ్వరమ్ ।
మనసా చింతయామాస తేజసా తస్య మోహితః ॥ 49-16॥

అహెలా రూపమహెలా ధైర్యమ్ అహెలా సత్త్వమహెలా ద్యుతిః ।
అహెలా రాక్షసరాజస్య సర్వలక్షణయుక్తతా ॥ 49-17॥

యద్యధర్మో న బలవాన్ స్యాదయం రాక్షసేశ్వరః ।
స్యాదయం సురలోకస్య సశక్రస్యాపి రక్షితా ॥ 49-18॥

అస్య క్రూరైర్బృశంసైశ్చ కర్మభిర్లోకకుత్సితైః ।
తేన బిభ్యతి ఖల్వస్మాత్ లోకాస్సామరదానవాః ॥ 49-19॥

అయం హ్యుత్సహతే క్రుద్ధః కర్తుమేకార్ణవం జగత్ ।

ఇతి చింతాం బహువిధామ్ అకరోన్మతిమాన్ హరిః ॥

దృష్ట్వా రాక్షసరాజస్య ప్రభావమమితౌజసః ॥49-20॥ (2 సార్లు)

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరనృపోత్తమ ।

భో దశాస్యాంతకాలస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే సున్దరకాణ్డే

ఏకోనపఞ్చాశస్సర్గః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే సున్దరకాణ్డే పఞ్చాశస్సర్గః

తముద్వీక్ష్య మహాబాహుః సింగాక్షం పురతస్థితమ్ ।

కోపేన మహతాఽఽ విష్టః రావణో లోకరావణః ॥ ॥50-1॥

శ్రీరామస్తుతి:

ఆపదామపహర్తారం దాతారం సర్వసంపదాం !
లోకాభిరామం శ్రీరామం భూయో భూయో నమామ్యహమ్ !!

ఫలశ్రుతి:

బుద్ధిర్బలం యశో ధైర్యం నిర్భయత్వమరోగితా !
అజాడ్యం వాక్పటుత్వం చ హనూమత్ స్మరణాత్ భవేత్ !!

శ్రీ హనుమాతే నమః

అథ క్షమాప్తార్థన

యదక్షరపదభ్రష్టం మాత్రాహీనం చ యద్భవేత్ !
తత్సర్వం క్షమ్యతాం దేవ నారాయణ నమోఽస్తుతే !!

అథ భగవత్సమర్పణమ్

కాయేన వాచా మనసేంద్రియైర్వా
బుద్ధ్యాత్మనా వా ప్రకృతేః స్వభావాత్ !
కరోమి యద్యత్సకలం పరస్మై
నారాయణాయేతి సమర్పయామి !!

అథ మంగళమ్

శ్రీయః కాంతాయ కళ్యాణనిధయే నిధయేఽర్థినామ్ !
శ్రీవేంకటనివాసాయ శ్రీనివాసాయ మంగళమ్ !!

